

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **G.G.**,
skazanego z art. 197 § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, w dniu 12 lutego 2025 r.,
kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawców
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z dnia 6 czerwca 2024 r., sygn. akt II AKa 93/24,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 16 lutego 2024 r., sygn. akt III K 508/23,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego, w tym nieuiszczoną opłatą od kasacji, obciążyć skazanego.**

[WB]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 16 lutego 2024 r., sygn. akt III K 508/23, uznał G.G. za winnego tego, że:

1) w dniu 30 maja 2023 r. w miejscowości S., gmina T., woj. [...], w swoim miejscu zamieszkania, przemocą polegającą na szarpaniu i przytrzymywaniu doprowadził E.S. do obcowania płciowego, tj. winnego przestępstwa z art. 197 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dacie czynu w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na podstawie

art. 197 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dacie czynu w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 5 lat pozbawienia wolności; ponadto - na podstawie art. 46 § 1 k.k. tytułem zadośćuczynienia zasądził od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej E.S. kwotę 40 000 złotych, a na podstawie art. 41a § 1 i § 4 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz kontaktowania się w jakiejkolwiek formie oraz zbliżania się do pokrzywdzonej E.S. na odległość mniejszą niż 100 metrów na okres 5 lat;

II. w dniu 30 maja 2023 r. w miejscowości S., gmina T., woj. [...], w celu wywarcia wpływu na świadka E.S., aby nie złożyła zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa zgwałcenia jej przez G.G., groził jej pozbawieniem życia,

tj. przestępstwa z art. 245 k.k., za który – na podstawie art. 245 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

III. w dniu 30 maja 2023 r., w miejscowości S., gmina T., woj. [...], w swoim miejscu zamieszkania, na co najmniej kilka godzin pozbawił wolności E.S. uniemożliwiając jej opuszczenie swego miejsca zamieszkania, przy czym pokrzywdzona w tym czasie była osobą nieporadną z uwagi na swój stan fizyczny wynikający z upojenia alkoholowego, zaś zachowanie oskarżonego łączyło się ze szczególnym udręczeniem pokrzywdzonej, gdyż w tym czasie wykorzystując nieporadność pokrzywdzonej wynikającą z upojenia alkoholem stosował wobec niej przemoc fizyczną polegającą na duszeniu rękoma i poduszką oraz trzymaniu za ramiona i w ten sposób usiłował doprowadzić pokrzywdzoną do obcowania płciowego, przy czym z uwagi na opór stawiany przez pokrzywdzoną zamierzonego celu nie osiągnął, a nadto celem udręczenia i poniżenia pokrzywdzonej nagrywał dźwięk i obraz ze zdarzenia za pomocą swojego telefonu komórkowego,

tj. zbrodni z art. 189 § 3 k.k. w zw. z art. 189 § 2a k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dacie czynu w zw. z art. 4 § 1 k.k., za którą – na podstawie art. 189 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dacie czynu w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzono mu karę 6 lat pozbawienia wolności;

IV. w dniu 30 maja 2023 r., na trasie T. — S., woj. [...], kierował w ruchu lądowym na drodze publicznej, samochodem osobowym marki S., o nieustalonym

numerze rejestracyjnym, nie stosując się do orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 24 sierpnia 2022 r., sygn. akt II K 388/22 zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych obowiązującego od 20 lutego 2022 r. do 19 lutego 2025 r.,

tj. przestępstwa z art. 244 k.k., za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności; ponadto, na podstawie art. 42 § 1a pkt 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, a podstawie art. 43a § 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 5 000 złotych.

Sąd I instancji, na podstawie art. 85 § 1 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k., połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności wymierzone G.G. i orzekł karę łączną 8 lat pozbawienia wolności.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który nie zaskarżając rozstrzygnięć związanych ze skazaniem za przestępstwo z art. 244 k.k. – podnosząc zarzuty rażącej obrazu przepisów postępowania (art. 171 § 7 k.p.k.; art. 97 k.p.k.; art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k.; art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k.; art. 196 § 3 k.p.k.; art. 410 k.p.k.; art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k.; art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k.; art. 7 k.p.k.) oraz błędu w ustaleniach faktycznych – wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego od przypisanych mu w zaskarżonym wyroku przestępstw, ewentualnie uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 6 czerwca 2024 roku, sygn. akt II AKa 93/24, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy w zakresie rozstrzygnięć o odpowiedzialności karnej skazanego.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony kasacją przez obrońcę skazanego, który podniósł zarzuty rażącego naruszenia prawa procesowego, mającego istotny wpływ na treść wyroku:

- 1) naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 170 k.p.k., art. 167 k.p.k. oraz art. 452 k.p.k. przez brak rozpoznania przez Sąd II instancji wniosków dowodowych zgłoszonych przez obrońcę w *petitum* apelacji od wyroku Sądu I instancji, a tym samym brak wydania jakiegokolwiek merytorycznego rozstrzygnięcia w przedmiocie ww. wniosków dowodowych, podczas gdy Sąd II instancji miał obowiązek rozstrzygnięcia ww. wniosków dowodowych w sposób i w formie zgodnej z przepisami w postępowaniu odwoławczym;
- 2) naruszenie art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. przez udział w składzie orzekającym Sądu II instancji SSA X. Y., który zajął stanowisko w przedmiocie materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie już na etapie postępowania przygotowawczego toczącego się przeciwko G.G., rozpoznając zażalenie obrońcy skazanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 18 sierpnia 2023 roku (III Kp 2166/23), w przedmiocie tymczasowego aresztowania, a następnie wydając w dniu 21 września 2023 roku postanowienie w sprawie o sygn. akt: II AKz 561/23, co budzi uzasadnione wątpliwości, co do bezstronności SSA X. Y. w postępowaniu apelacyjnym, w wyniku, którego zostało wydane zaskarżone orzeczenie;
- 3) naruszenie art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez:
 - a) wadliwe rozpoznanie zarzutu apelacyjnego dotyczącego naruszenia przez Sąd I instancji art. 171 § 7 k.p.k., a polegającego na uznaniu za dowód w sprawie zeznań złożonych przez pokrzywdzoną w dniu 4 października 2023 roku pomimo występowania okoliczności wskazujących, iż zeznania pokrzywdzonej zostały złożone w warunkach wyłączających swobodę wypowiedzi i tym samym powieleniu przez Sąd II instancji błędu Sądu I instancji poprzez akceptację stanowiska Sądu I instancji;
 - b) wadliwe rozpoznanie zarzutu apelacyjnego dotyczącego naruszenia przez Sąd I instancji art. 7 k.p.k. w zakresie błędnej ocenie dowodu w postaci nagrania z dnia 30 maja 2023 roku i zaakceptowaniu przez Sąd Apelacyjny, iż zachowanie oskarżonego zarejestrowane na filmie stanowi usiłowanie zgwałcenia pokrzywdzonej, podczas gdy prawidłowa analiza nagrania dostarcza wniosku, iż

zarejestrowane na filmie zachowanie oskarżonego nie stanowi działania bezpośrednio zmierzającego do zgwałcenia pokrzywdzonej, nie charakteryzuje się stosowaniem przemocy czy przymusu wobec pokrzywdzonej czy też zmuszania jej do kontaktu seksualnego czy też więzienia pokrzywdzonej i tym samym powieleniu przez Sąd II instancji błędu Sądu I instancji;

c) wadliwe rozpoznanie zarzutu apelacyjnego dotyczącego naruszenia przez Sąd I instancji art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k., a odnoszącego się do niedopuszczenia z urzędu dowodu z opinii biegłego psychiatry z zakresu uzależnień w związku z treścią opinii psychologicznej z dnia 10 października 2023 roku i przyjęciu przez Sąd Apelacyjny, iż nie zachodziły przesłanki do czynienia pogłębionej analizy psychologicznej pokrzywdzonej, podczas gdy biegły psycholog w treści opinii psychologicznej z dnia 10 października 2023 roku, jednoznacznie wskazywał na konieczność dalszej diagnostyki pokrzywdzonej pod kątem otępienia alkoholowego, z uwagi na występujące u niej poważne deficyty poznawcze, skutkujące „odpamiętywaniem” zdarzeń przez nią zapamiętanych w sposób nieprawidłowy i tym samym powieleniu przez Sąd II instancji błędu Sądu I instancji.

d) wadliwe rozpoznanie zarzutu apelacyjnego dotyczącego naruszenia przez Sąd I instancji art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k., a odnoszącego się do braku inicjatywy dowodowej dotyczącej zwrócenia się przez Sąd Okręgowy do Szpitala Psychiatrycznego w W. o udzielenie informacji z powodu jakich schorzeń przebywała tam pokrzywdzona oraz jaka diagnoza została jej postawiona, jakie leki przyjmowała w tym czasie; czy przyjmowane leki mogły mieć wpływ na świadomość oraz zachowanie pokrzywdzonej podczas jej przesłuchania w dniu 4 października 2023 roku i bezpodstawne przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, iż nie zachodziły żadne przesłanki do sprawdzenia stanu psychofizycznego pokrzywdzonej i tym samym powieleniu przez Sąd II instancji błędu Sądu I instancji;

e) wadliwe rozpoznanie zarzutu apelacyjnego dotyczącego naruszenia przez Sąd I instancji art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., a dotyczącego oddalenia wniosku obrońcy o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków P.M., M.G., P.M., S.P., M.G. i P.G., co skutkowało naruszeniem prawa oskarżonego do obrony i bezpodstawne przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, iż okoliczności, na które mieliby

zeznawać świadkowie nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i tym samym powieleniu przez Sąd II instancji błędu Sądu I instancji.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie w zaskarżonej części wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 6 czerwca 2024 r., sygn. akt II AKa 93/24, i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu należy stwierdzić, że Sąd odwoławczy rozważył zgłoszone w apelacji wnioski dowodowe, co wynika wprost z treści protokołu rozprawy apelacyjnej z dnia 6 czerwca 2024 r. (k. 570v). Sąd *ad quem* uznał, że ich rozpoznanie stanowiłoby swoisty przedsąd, a zatem rozważenie ich uwzględnienia mogło nastąpić podczas narady a w przypadku uwzględnienia choćby jednego z nich zostałby wznowiony przewód sądowy, do czego uprawnia art. 409 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. Wprawdzie Sąd II instancji powinien był wydać formalną decyzję procesową w przedmiocie zgłoszonych wniosków dowodowych, co można uczynić nawet na terminie publikacyjnym wyroku (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2005 r., V KK 307/04*), to zaniechanie tych czynności, w świetle stanowiska Sądu odwoławczego, nie miało wpływu na treść zaskarżonego wyroku.

Jeśli chodzi o zarzut dotyczący bezstronności jednego z sędziów Sądu II instancji, to w orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym rozpoznanie kwestii incydentalnej dotyczącej stosowania tymczasowego aresztowania nie stanowi co do zasady przesłanki, o której mowa w art. 41 § 1 k.p.k. Samo bowiem wypowiedzenie się co do podstaw stosowania tego środka nie świadczy o wyrażeniu przekonania o popełnieniu przez oskarżonego danego przestępstwa. Nawet zresztą gdyby tak było, to strona powinna była złożyć

stosowny wniosek o wyłączenie sędziego na rozprawie odwoławczej, a nie podnosić tę kwestię w nadzwyczajnym środku zaskarżenia, i czyniąc to w ogólny sposób bez wykazania realnych podstaw do stwierdzenia, że w sprawie zachodziła sytuacja określona art. 41 § 1 k.p.k.

Trzeci rozbudowany zarzut dotyczący wadliwej kontroli instancyjnej stanowi w istocie polemikę ze stanowiskiem Sądu odwoławczego. Tymczasem wykazanie obrazy art. 433 § 2 k.p.k. wymaga wskazania na nierozpoznanie wprost lub *de facto* określonego zarzutu apelacyjnego. Z kolei sama tylko obraza art. 457 § 3 k.p.k. nie może powodować uchylenia zaskarżonego wyroku (art. 537a k.p.k.). Z tego względu jedynie na marginesie wolno zauważyć, że Sąd odwoławczy należycie rozważył wszystkie zarzuty apelacyjne. Zasadnie wskazał, że przymusowe doprowadzenie pokrzywdzonej na przesłuchanie nie stanowiło okoliczności wyłączającej swobodę jej wypowiedzi (s. 6 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Nie można w tym kontekście pominąć faktu wydania opinii psychologicznej dotyczącej E.S., w której stwierdzono, że pokrzywdzona cechuje się psychologiczną prawdomównością. Rozważono także konieczność przeprowadzenia pogłębionej analizy psychologicznej pokrzywdzonej (s. 8 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Sąd II instancji zweryfikował również ocenę dowodu z nagrania z dnia 30 maja 2023 r. aprobuując stanowisko Sądu I instancji co do treści tego dowodu (s. 10 uzasadnienia), a także rozpoznał zarzut obrazy art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. oraz naruszenia art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. (s. 7 uzasadnienia). Argumentacja w tym zakresie ma charakter czysto polemiczny i nie uwzględnia całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych, co zresztą trafnie wytknął obrońcy skazanego już Sąd odwoławczy na s. 10 części motywacyjnej zaskarżonego wyroku.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego, w tym nieuiszczoną opłatą od kasacji, obciążając skazanego.

[WB]

[r.g.]